

Asia

Komission ehdotus kalastuksenvalvontaa koskevien asetusten muuttamiseksi

Kokous

U/E/UTP-tunnus

U 66/2018 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Puheenjohtajavaltio Kroatian tavoitteena on muodostaa kesäkuun ministerineuvostossa neuvoston osittainen yleisnäkemyks komission ehdotukseen. Yleisnäkemyksen on tarkoitus kattaa neuvoston kalastuksenvalvonta-asetuksen artiklat 4-68. Puheenjohtaja on antanut kompromissiehdotuksensa kahdessa osassa, joista ensimmäistä koskien toimitettiin eduskunnalle U-jatkokirje 17.3.2020.

Neuvoston työryhmä käsittelee puheenjohtajan kompromissiehdotusta kevään aikana. Käsiteltäviin artikloihin sisältyvät säännökset koskevat mm. kalastuslisenssiä, kalastusalusten seuranta, kalastuspäiväkirjoja, saaliin purkuilmoituksia, purkamisvelvoitteen valvontaa (ml. alusten kameravalvonta) moottoritehon valvontaa ja virkistyskalastusta. Lisäksi käsitellään säännöksiä, jotka koskevat kalatuotteiden valvontaa markkinaketjussa tuottajalta eteenpäin, kuten kalojen lajittelua eriin, jäljitettävyyttä, punnitusta, myynti- ja haltuunottoilmoitusta sekä kuljetusasiakirjoja.

Aikaisemmat käsittelyvaiheet

Komission ehdotus 30.5.2018

Maatalous- ja kalastusneuvosto 18.6.2018

Neuvoston työryhmä 9.7.2018 lähtien n. 15 kertaa Itävallan, Romanian ja Suomen puheenjohtajakausilla

Suomen kantaYleiskanta aiemman U-kirjelmän ja eduskunnan kannan mukaisesti

Vaikuttava ja kustannustehokas kalastuksenvalvonta on välttämätön ja tärkeä osa yhteistä kalastuspolitiikkaa, jolla pyritään turvaamaan kalakantojen kestävyys.

Kalastuksenvalvonta on kuitenkin sopeutettava kunkin alueen ja kalastusmuodon erityispiirteisiin, ja yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteisiin nähden ylimitoitettuja kaikille pakollisia vaatimuksia ja menetelmiä ei tule ottaa käyttöön.

Suomi tukee esityksiä paperimuotoisen raportoinnin muuttamisesta pelkästään sähköiseksi muun muassa kalastuksessa, kalatuotteiden jäljitettävyydessä ja ulkomaankaupan saalistodistusjärjestelmässä. Suomi pitää kuitenkin rannikkoalusten mobiiliseurantaa ylimitoitettuna toimenpiteenä. Jos rannikkokalastuksen sähköinen kalastuspäiväkirja ja mobiiliseuranta päätetään ottaa velvoitteiksi, ne on toteutettava mahdollisimman joustavalla ja kustannustehokkaalla tavalla.

Saaliin punnitsemista ja punnitsijoiden rekisteröintiä koskevat ratkaisut on toteutettava siten, etteivät ne aiheuta toimintaa häiritseviä tai kustannuksia lisääviä vaikutuksia.

Suomi suhtautuu kielteisesti ehdotettuun kameravalvontaan ja velvoitteeseen asentaa moottoritehon seurantalaitteita aluksiin.

Vapaa-ajan kalastuksen valvontaa koskevat muutokset ovat hyväksyttävissä, jos ne edellyttävät vain kohtuullisia muutoksia Suomessa jo käytössä oleviin menettelyihin, eikä vapaa-ajan kalastusta koskevista esityksistä saa aiheutua merkittävästi lisää kustannuksia tai byrokratiaa.

Kannanotot ajankohtaiseen käsittelyvaiheeseen

Sallittu poikkeama lajittelemattoman saaliin ennakkoarviossa:

U-kirjelmän jälkeen komission ehdotuksen tarkastelussa on tunnistettu erityinen ongelma, joka liittyy kalastuspäiväkirjassa tehtävään saaliin määrää ja kalalajikohtaista koostumusta koskevaan arvioon. Neuvoston valvonta-asetuksen mukaan arvio saa poiketa purkamisilmoituksessa raportoidusta tai tarkastuksen yhteydessä havaitusta saaliista enintään 10 %. Itämerellä voimassa olevan poikkeuksen mukaan 10 %:n poikkeamasääntö koskee lajittelemattomassa saaliissa koko saaliin määrää, mutta ei lajikohtaista määrää. Komission ehdotuksessa Itämeren poikkeus kumottaisiin, ja myös lajittelemattomassa saaliissa sallittaisiin enintään 10 %:n poikkeama lajeittain. Kalastajan on käytännössä mahdotonta arvioida 10 %:n tarkkuudella saaliin lajisuhdetta merellä, joten säännös johtaisi sanktioihin usein silloinkin, kun kalastaja tekisi parhaansa arvioidakseen saaliin lajikoostumuksen mahdollisimman tarkasti. Suomalaisten alusten kohdalla tämä koskee erityisesti silakan ja kilohailin troolikalastusta, jossa saaliit menevät lajittelemattomina suuriin säiliöihin.

Jäsenmaat eivät ole työryhmäkäsittelyssä vastustaneet Itämeren poikkeuksen kumoamista, koska lähtökohtana on, että kaikki valvontasäännökset ovat valvonta-asetuksessa. Poikkeus on ongelmallinen myös siksi, että se mahdollistaa silakan ja kilohailin lajikohtaisen raportoinnin niin, että se ei vastaa riittävän tarkasti todellista saalismäärää. Tilanne johtaa pahimmillaan siihen, että kalastuksen sääntely ei enää perustu oikeisiin tietoihin kalastuskuolevuudesta ja kalavarojen tilasta. Näistä syistä Suomi voi hyväksyä Itämeren poikkeuksen kumoamisen, mutta vaatii, että neuvoston valvonta-asetuksen säännös muutetaan lajittelemattomia saaliita pyydystävien ja aluksella pitävien kalastajien kannalta kohtuulliseksi esimerkiksi niin, että 10 %:n poikkeamasääntö olisi sekä lajikohtainen että koko saaliin määrää koskeva, mutta laskettaisiin kummassakin tapauksessa suhteessa koko saaliin määrään.

Alusten etävalvonta:

Suurempien alusten etävalvonnan osalta Suomi pitää komission alkuperäistä ehdotusta selkeämpänä kuin puheenjohtajamaa Kroatian tekemää kompromissiehdotusta ja tukee erityisesti siinä esitettyä riskiperusteista lähestymistapaa. Suomi suhtautuu kuitenkin

edelleen kielteisesti kameravalvontaan ja muihin ehdotuksiin sellaisen tekniikan käytöstä, joka on Suomen kalastuslaivaston valvomiseksi Itämeren oloissa tarpeetonta ja joka aiheuttaa hallinnollista taakkaa ja kustannuksia.

Punnitussännöt

Puheenjohtajan kompromissiesitys on Suomen kannalta huomattavasti parempi kuin komission alkuperäinen ehdotus. Kompromissiesitykseen sisältyisi muun muassa mahdollisuus punnita saaliit vasta kuljetuksen jälkeen erityistä valvontasuunnitelmaa noudattaen, mikä on Suomessa varsin yleinen käytäntö erityisesti silakan ja kilohailin toimituksissa rehukäyttöön. Puheenjohtaja on myös jättänyt esityksestään pois komission ehdotuksen punnitsijoiden rekisteröinnistä. Nämä ovat Suomen kannatettavissa olevia ehdotuksia, mutta eräät yksityiskohdat punnitukseen liittyvissä säännöissä vaativat vielä huolellista tarkastelua.

Suoramyyntiä koskevat poikkeukset

Komission ehdotus sallia enintään 5 kg:n myynti suoraan kalastajalta kuluttajalle ei ole Suomelle hyväksyttävä, koska jo yksi lohi painaa usein tätä enemmän ja suoramyynti on monelle rannikkokalastajalle keino lisätä saaliinsa arvoa. Puheenjohtajan kompromissiesitys 15 kg:n enimmäisrajasta on hyväksyttävissä, sillä rajoitus on ostaja- ja päiväkohtainen eli kalastaja voi saman päivän aikana myydä suoramyyntinä tätä enemmän, mutta ei yhdelle kuluttajalle.

Muutoin Suomi toimii edelleen aiemmin eduskunnan ja valtioneuvoston vahvistamien kantojen mukaisesti muuan muassa rannikkoalusten seuranta- ja virkistyskalastusta koskevien ehdotusten osalta.

Pääasiallinen sisältö

Komission alkuperäinen ehdotus

Komission ehdotuksen päätavoitteet ovat tehdä unionin kalastuksenvalvontajärjestelmä nykyistä tehokkaammaksi ja vaikuttavammaksi sekä saattaa valvontajärjestelmä ajantasaiseksi vuonna 2013 uudistetun yhteisen kalastuspolitiikan perussäädöksen kanssa. Komission näkemyksen mukaan nykyinen säädöskehys on monimutkainen ja epämääräinen, kalastusta koskevaa tietoa ei kerätä tarpeeksi ja säännöksillä ei ole riittävää pelotevaikutusta. Komissio ehdottaa viiden eri asetuksen muuttamista.

Neuvoston valvonta-asetus

Neuvoston valvonta-asetusta ehdotetaan yksinkertaistettavaksi siten, että kalastusalukset ryhmiteltäisiin kahteen ryhmään: alle 12-metriset ja vähintään 12-metriset. Käytännössä muutos merkitsee, että asetuksesta poistetaan erityissäännöksiä, jotka ovat koskeneet muita alusryhmiä (esimerkiksi 12—15 metriset). Suomen kalastusalusrekisterissä alukset ryhmitellään nykyisin 12 metrin rajan perusteella rannikkoaluksiin ja avomerialuksiin.

Alle 12 metriä pitkille aluksille säädettäisiin velvoite käyttää seurantalaitteita, jotka mahdollistavat aluksen paikantamisen ja seuraamisen. Seurantalaitte voisi olla mobiililaitte. Lisäksi alle 12-metrisille aluksille esitetään velvoite käyttää sähköistä kalastuspäiväkirjaa, jonka tiedot tulisi toimittaa viranomaisille aina ennen satamaan saapumista. Vähintään 12-metrinen alus tulisi toimittaa vastaavat tiedot vähintään kerran päivässä ja mahdollisuuksien mukaan jokaisen vedon jälkeen sekä aina ennen

satamaan saapumista. Vapautus pienten saaliserien ilmoittamisesta poistettaisiin. Kalastuspäiväkirjan lisäksi velvoite toimittaa sähköinen purkamisilmoitus 24 tunnin kuluessa saaliin purkamisesta koskisi kaikkia aluksia koosta riippumatta.

Nykyisin vain monivuotisten suunnitelmien kattamien lajien kalastuksessa vaadittava saaliin maihantuonnin ennakoilmoitus ulotettaisiin koskemaan kaikkea vähintään 12-metrisillä aluksilla harjoitettavaa kalastusta. Ennakoilmoitusta voitaisiin edellyttää unionin aluksilta myös purettaessa saaliita kolmannen maan satamiin. Lisäksi komissio esittää valtuutta säätää delegoiduilla asetuksilla, että määrättyissä kalastuksissa ennakoilmoitusvelvoite koskisi myös alle 12-metrisiä aluksia.

Saaliin poisheittokiellon valvomiseksi komissio esittää aluksille asennettavaa kamera-valvontaa. Valvonnan kohteeksi otettavat kalastukset ja alukset määriteltäisiin riskiperusteisesti alueellisissa valvonta- ja tarkastusohjelmissa.

Kalastuskapasiteetin valvomiseksi tietyille aluksille esitetään jatkuvaa moottoritehon mittaamista sitä varten asennettavilla laitteilla. Tämä koskisi muun muassa trooli-kalastusaluksia, joiden moottoriteho ylittää 221 kilowattia.

Saaliiden punnitsemista koskevia sääntöjä esitetään muutettaviksi siten, että kaikki saaliit olisi punnittava jo satamassa ennen varastoimista, kuljetusta tai myyntiä. Nykyinen valvonta-asetus mahdollistaa sen, että jäsenmaille voidaan antaa poikkeuksia tästä säännöstä. Lajittelemattomat ihmisravinnoksi tarkoitetut saaliit voisi punnita lajeittain kuljetuksen jälkeen, jos ne on ennen kuljetusta punnittu viranomaisten valvonnassa lajittelemattomina. Muuhun kuin ihmisravinnoksi tarkoitetut saaliit saisi punnita satamassa lajittelemattomina, jos jäsenvaltio on ottanut käyttöön komission hyväksymän otantasuunnitelman. Saaliit saisi jatkossa punnita vain sellainen toimija, jonka jäsenvaltion viranomaiset ovat rekisteröineet kalatuotteiden punnitsemiseen.

Kalan ostoilmoituksissa ja kuljetusasiakirjoissa siirryttäisiin käyttämään yksinomaan sähköistä raportointia.

Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jäljitettävyyssääntöjen valvonnan tehostamiseksi jäljitettävyyssiedot olisi tallennettava sähköisesti. Unionin kalastusalukselta peräisin oleva kalaerä on voitava aina yhdistää siihen alukseen ja purkueraan, josta se on peräisin. Kalastustuote-erän määritelmää kevennettäisiin siten, että eräissä tilanteissa erässä saisi olla sekaisin useita eri kalalajeja. Lisäksi lähes identtiset jäljitettävyyssvaatimukset esitetään ulotettaviksi myös unionin ulkopuolelta tuotaviin tuotteisiin.

Jäljitettävyyttä ja ostoilmoituksia koskeviin sääntöihin liittyy suoramyyntiä koskeva poikkeus. Komissio supistaisi poikkeusta merkittävästi. Nykyisin kyseiset säännöt eivät koske suoramyyntiä, jos kuluttajat ostavat enintään 30 kilogrammaa kalastustuotteita yksityiseen kulutukseen. Komissio ehdottaa rajan laskemista 5 kilogrammaan.

Komissio ehdottaa, että jäsenvaltioilla tulisi olla rekisteröinti- tai lupajärjestelmä vapaa-ajankalastukseen osallistuvien luonnollisten ja oikeushenkilöiden lukumäärän seuramiseksi. Jäsenvaltioiden tulisi myös järjestää vapaa-ajankalastuksessa saatuja saaliita koskeva tiedonkeruu. Silloin kun kalakannan, kalakantaryhmän tai kalalajin vapaa-ajankalastusta koskee unionin säätämä säilyttämistoimenpide, jäsenvaltioiden tulisi lisäksi varmistaa, että kalastukseen osallistuvat lähettävät viranomaisille sähköiset saalisilmoitukset ja että kalastuksessa käytettävillä aluksilla olisi rekisteröinti- tai lupajärjestelmä. Ehdotuksen mukaan komissio voisi säätää yksityiskohtaisesti määrättyjen lajien tai kantojen rekisteröinti- tai lupajärjestelmistä, tiedonkeruusta ja

saalistiedon toimittamisesta, vapaa-ajankalastuksessa käytettävien alusten seurannasta sekä pyydysten valvonnasta ja merkinnästä.

Yhteisen kalastuspolitiikan rikkomuksia ja niistä määrättäviä seuraamuksia koskevat säännökset koottaisiin neuvoston valvonta-asetukseen, kun nykyisin niitä on useammassa asetuksessa. Ehdotukseen sisältyy myös velvoite ottaa käyttöön hallinnolliset seuraamukset sääntöjä rikkoneita kohtaan. Suomessa hallinnolliset rikkomusmaksut ovat jo käytössä.

Asetukseen esitetään 17 sellaisen teon kuvausta, joita pidettäisiin aina yhteisen kalastuspolitiikan vakavina rikkomuksina. Lisäksi esitetään luetteloa, jonka mukaiset rikkomukset olisivat tulkittavissa vakaviksi rikkomuksiksi tiettyjen kriteerien täyttyessä. Vakaville rikkomuksille esitetään säädettäväksi seuraamusten minimitaso, joka olisi kolme kertaa vakavalla rikkomuksella saatujen kalatuotteiden arvo ja toistuvissa vakavissa rikkomuksissa viisi kertaa kalatuotteiden arvo. Tällä hetkellä seuraamusten minimitasosta ei säädetä EU-tasolla.

Vakavien rikkomusten kohdalla sovellettaviin välittömiin täytäntöönpanotoimiin ja pistejärjestelmään esitetään tarkistuksia. Komissio ehdottaa mm., että rannikkovaltio voisi lippuvaltion ohella määrätä pisteitä vakavaan rikkomukseen syyllistyneille. Pisteet määrättäisiin sekä kalastuslisenssin haltijalle että rikkomuksen tehneen kalastusaluksen päällikölle kuten aikaisemminkin, mutta nyt ehdotetaan, että ne siirtyisivät myös kalastusaluksen uudelle lisenssinhaltijalle, jos alus vaihtaa omistajaa. Henkilön oikeus toimia kalastusaluksen päällikkönä peruutetaan pysyvästi, jos tämän pisteiden määrä on 90 pistettä. Nykyinen säännös velvoittaa jäsenvaltiot itse luomaan päälliköiden pistejärjestelmän.

Komissio ehdottaa, että asetukseen lisätään säännös oikeushenkilön vastuusta vakavasta rikkomuksesta, jonka on tehnyt tämän alaisena toiminut luonnollinen henkilö. Vastuu edellyttää tiettyjen ehtojen voimassaoloa, esimerkiksi sitä, että ohjauksen tai valvonnan puute on mahdollistanut vakavan rikkomuksen tekemisen kyseisen oikeushenkilön hyväksi.

Komission ehdotuksen mukaan Euroopan kalastuksenvalvontaviraston olisi ylläpidettävä luetteloa unionin tarkastajista. Komissio esittää, että unionin tarkastajiksi voitaisiin nimetä niin jäsenvaltioiden, komission kuin kalastuksenvalvontaviraston virkamiehiä. Unionin tarkastajat voisivat tehdä tarkastuksia jäsenvaltioiden alueella, unionin vesillä ja unionin kalastusalueilla unionin vesien ulkopuolella.

Muut asetukset

Komissio ehdottaa Euroopan kalastuksenvalvontavirastosta annetun neuvoston asetuksen muuttamista siten, että viraston toimialue kattaisi myös kalastuspolitiikan ulkoisen ulottuvuuden eli kalastustoiminnan valvonnan suhteessa kolmansiin maihin. Virasto voisi myös aiempaa laajemmin aloittaa valvonta- ja tarkastustekniikoiden tutkimus- ja kehitystyötä sekä avustaa komissiota viraston tavoitteiden mukaisissa tehtävissä. Komission ehdotuksen mukaan viraston virkamiehet voisivat jatkossa toimia valvonta-asetuksessa tarkoitettuina unionin tarkastajina.

Laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevaan neuvoston asetukseen (LIS-asetus) tehtäisiin lukuisia teknisluonteisia muutoksia, jotta se muodostaisi neuvoston valvonta-asetuksen kanssa selkeämmän kokonaisuuden. Esimerkiksi vakavien rikkomusten luettelo ja monia muita sään-

nöksiä olisi jatkossa neuvoston valvonta-asetuksessa, johon LIS-asetuksessa olisi tarvittavat viittaukset.

LIS-asetuksessa säädettäisiin myös kalatuotteiden tuonnissa ja viennissä käytettävän saalistodistusjärjestelmän siirtämisestä unionin yhteisessä sähköisessä tietojärjestelmässä toimivaksi. Suomi on useista muista maista poiketen jo ottanut käyttöön sähköisen saalistodistusjärjestelmän. Toisin kuin Suomessa tällä hetkellä, muutoksen jälkeen sähköisen tietojärjestelmän käyttö olisi kalan maahantuojille pakollista.

Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja koskevasta monivuotisesta suunnitelmasta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta kumottaisiin kalastuspäiväkirjoja koskevat säännökset, jotka ovat merkinneet poikkeamaa valvonta-asetuksen kalastuspäiväkirjoja koskevista säännöksistä. Välimeren kalavarojen kestävää hyödyntämistä koskevista hoitotoimenpiteistä annetusta neuvoston asetuksesta kumottaisiin vastaavasti eräitä vapaa-ajankalastusta ja jälleenlaivausta koskevia säännöksiä.

Puheenjohtajan kompromissiehdotus

Puheenjohtajan kompromississa kalastusalusten seurantaan koskeviin ehdotuksiin on tehty vain vähäisiä muutoksia. Pienten rannikkoalusten osalta on alle 10-metrisille aluksille esitetty 24 kuukaudella pidempi siirtymäaika seurantalaitteiden käyttöönottoon.

Puheenjohtaja on tehnyt uuden ehdotuksen kalastusalusten etävalvontaan, joka korvaisi komission ehdotuksen kameravalvonnasta. Puheenjohtajan ehdotuksen mukaan kaikille yli 24-metrisille aluksille tulisi siirtymäajan jälkeen asentaa laitteet kameravalvontaan ja muitakin laitteita kuten sensoreita saaliin käsittelyn, poisheiton ja lajikoostumuksen valvontaan. Komission ehdotukseen sisältynyt riskiperusteinen kameravalvonnan käyttöönotto on jätetty pois.

Kompromissiesityksessä on sähköisen kalastuspäiväkirjan käyttöä koskevia vaatimuksia lievennetty siten, että alle 10 metrin pituiset alukset voisivat toimittaa kyseiset tiedot vasta satamaan saavuttuaan, kun pääsääntö on tietojen toimitus jokaisen kalastustoimen jälkeen ja aina ennen satamaan saapumista. Lisäksi näiden alusten kohdalla sovellettaisiin 24 kuukaudella pidennettyä siirtymäaikaa vaatimusten voimaantulolle.

Puheenjohtajan kompromissiin on otettu uusi artiklaehdotus, joka koskisi ilman alusta tapahtuvan kalastuksen valvontaa. Käytännössä se koskisi rannalta tai jään päältä harjoitettavaa kalastusta. Ehdotettu säännös korjaisi voimassa olevassa asetuksessa olevan puutteen ja se pitkälti vastaisi Suomessa jo kansallisesti käytössä olevia menettelyjä. Uutena vaatimuksena olisi saaliiden raportointi sähköisesti päivittäin.

Virkistyskalastusta koskevia komission ehdotuksia puheenjohtaja muuttaisi merkittävästi. Komission esittämä vaatimus virkistyskalastajien rekisteröimisestä muuttuisi vaatimukseksi kerätä tietoa virkistyskalastajien määrästä. Virkistyskalastuksen saaliita koskevan tiedon keräämisen velvoitetta muutettaisiin siten, että tiedonkeruun menettelyt olisivat kunkin jäsenmaan itsenäisesti päätettävissä. Näiltä osin Suomen nykyisten käytäntöjen arvioidaan jo täyttävän vaatimukset.

Milloin unionin lainsäädännössä on erityisiä virkistyskalastusta koskevia säilyttämis-toimenpiteitä, jäsenvaltioiden tulisi kompromissiehdotuksen mukaan varmistaa, että toimenpiteiden alaisten kalalajien ja kalakantojen saaliit ilmoitetaan päivittäin viranomaisille sähköisesti. Lisäksi jäsenmailla tulisi olla tällaiseen virkistyskalastukseen osallistuvien alusten rekisteröinti- tai lupajärjestelmä. Tällä hetkellä unionilla ei ole

muita Suomessa harjoitettavaa virkistyskalastusta koskevia, tässä tarkoitettuja säilyttämistoimenpiteitä, kuin vuosittaiseen kiintiöasetukseen sisältyvä ankeriaan määräaikainen kalastuskielto. Ankeriaan kalastuskiellosta on toistaiseksi säädetty kahdesti, vuosien 2019 ja 2020 Atlantin ja Pohjanmeren kiintiöasetuksissa.

Puheenjohtajavaltio ehdottaa kalastustuotteiden erää koskevien sääntöjen yksinkertaistamista, useiden alusten erien koostumuksen sallimista ja erää koskevan artiklan rajoittamista yhdistetyn nimikkeistön 3 ryhmään kuuluviin tuotteisiin ja 16 ryhmän nimikkeisiin 1604 ja 1605 kuuluvien jalostettujen kalastustuotteiden poissulkemista. Lisäksi jäljitettävyyttä koskevia ehdotuksia muutettaisiin siten, että pienten toimijoiden sallittaisiin hoitaa jäljitettävyyksvaatimukset myös ilman sähköisiä järjestelmiä (paperilla).

Puheenjohtajavaltio ehdottaa punnitussääntöjen muuttamista osittain eri tavalla kuin komissio. Kompromississa säilytettäisiin mahdollisuus punnita saaliit näytteenotto - ja valvontasuunnitelmien perusteella myös aluksella ja kuljetuksen jälkeen. Lisäksi komission ehdottama rekisteröityjen punnitusoperaattoreiden käyttö korvattaisiin määrittämällä, ketkä voivat punnita.

Jäljitettävyyttä ja ostoilmoituksia koskevista säännöistä annettaisiin kompromissin mukaan poikkeus suoramyyniin, jossa kuluttajat ostavat enintään 15 kilogrammaa kalastustuotteita yksityiseen kulutukseen.

Useiden artiklojen kohdalla puheenjohtaja esittää, että komission ehdottamia valtuuksia antaa delegoituja säädöksiä muutettaisiin valtuuksiksi antaa täytäntöönpanosäädöksiä ja lisäksi täytäntöönpanosääntöjen antovaltuuksia on joissain kohdin supistettu. Nämä muutokset menevät pääosin Suomen kannalta parempaan suuntaan tai ovat hyväksyttävissä. Suomen näkökulmasta liiallisia täytäntöönpanosäännösten anto-valtuuksia on edelleen myös puheenjohtajan kompromississa esimerkiksi virkistyskalastusta koskevissa asioissa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 43 artiklan 2 kohta.

Tavallinen lainsäädäntömenettely (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus).

Neuvostossa äänestyssääntönä on määräenemmistö.

Säädösehdotuksessa komissiolle esitetään siirrettäväksi täytäntöönpanotoimivaltaa (komitologia) ja säädösvaltaa (delegoidut säädökset).

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentissa asian valmistelusta vastaa kalatalousvaliokunta (PECH). Mietinnön esittelijä on Clara Aguilera (Espanja, S&D). Esittelijä vaihtui parlamenttivaalien jälkeen. Asiaa käsitellään lisäksi ympäristövaliokunnassa.

Euroopan parlamentin Internet-sivujen alustavan aikataulusuunnitelman mukaan asia olisi täysistunnossa 15.9.2020.

Kansallinen valmistelu

EU-17 (kalastusjaosto) 25.6.2018 (U-kirjelmä)

Valtioneuvoston yleisistunto 13.7.2018 (U-kirjelmä)

EU-17 (kalastusjaosto) 13.3.2020 päättynyt kirjallinen menettely (U-jatkokirje)

EU-17 (kalastusjaosto) 31.3.2020 päättynyt kirjallinen menettely (U-jatkokirje)

Ahvenanmaan maakunnan hallitus on edustettuna EU-17 –jaostossa.

Eduskuntakäsittely

13.7.2018 valtioneuvosto antoi U-kirjelmän U 66/2018 vp

5.10.2018 MmVL lausunto 16/2018 vp

10.10.2018 SuV päätös SuVEK 121/2018 vp

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Yhteisen kalastuspolitiikan valvontasäädökset on pantu Suomessa täytäntöön pääosin yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetulla lailla (1188/2014). Lisäksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetussa laissa (1048/2016) säädetään muun muassa kalastuslupien myöntämisestä ja Suomen kalastuskiintiöiden hallinnoinnista. Merialueen kalastusaluksista pidettävästä rekisteristä säädetään laissa merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä (690/2010). Kalastuslaissa (379/2015) säädetään muun muassa oikeudesta harjoittaa vapaa-ajankalastusta, kalastonhoitomaksurekisteristä ja kalastuslain valvonnasta sekä kaupallisen kalastajan rekisteröinnistä.

Mikäli komission esitykset valvontajärjestelmän uudistamiseksi tulevat voimaan, kansalliseen lainsäädäntöön olisi tehtävä runsaasti muutoksia.

Kalastus kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 16 kohdan mukaan maakunnan lainsäädäntövaltaan. Itsehallintolain 18 §:n 25 kohdan mukaan teon rangaistavaksi säätäminen ja rangaistuksen määrä kuuluvat niin ikään maakunnan lainsäädäntövaltaan, kun on kysymys maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvasta oikeudenalasta.

Taloudelliset vaikutukset

Komission ehdottamista lisävaatimuksista koituisi monin tavoin lisäkustannuksia niin viranomaisille kuin kalastajille. Näihin liittyvät investoinnit ja kehittämiskustannukset voidaan todennäköisesti korvata joko kokonaan tai ainakin pääosin Euroopan meri- ja kalatalousrahaston tuella. Käyttö- ja ylläpitokustannukset jäisivät joka tapauksessa valtion ja yrittäjien vastuulle. Taloudellisten vaikutusten suuruusluokkaa on kuitenkin mahdoton arvioida. Suomen kannan mukaan valvonnan ja sen keinojen tulee olla kustannustehokkaita ja tarpeisiin nähden oikeasuhtaisia. Kameravalvonnan ja muiden vastaavien keinojen välttäminen vähentäisi sekä kalatalouden että hallinnon kustannuksia ja hallinnollista taakkaa.

Asiakirjat

COM(2018) 368 final (komission ehdotus)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Risto Lampinen, MMM/LVO, risto.lampinen@mmm.fi, 050 529 8023

Harri Kukka, MMM/LVO, harri.kukka@mmm.fi, 040 775 2080

EUTORI-tunnus

EU/2018/1151

Liitteet

Viite

Asiasanat Hoitaa	kalastus, jaosto kalastus (EU 17) MMM
Tiedoksi	ALR, EUE, UM, VM, VNK, VTV, YM
